

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO O SOBREDO, NO CONCELLO DE ARBO (PONTEVEDRA), PROMOVIDO POR PARQUE EÓLICO O SOBREDO, S.L. (CLAVE: 2022/0108)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1.a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I someteranse a unha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no grupo 3.i), os parques eólicos que teñan 50 ou máis aeroxeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Este sería o caso da actuación pretendida, dado que tal e como argumenta o promotor, o parque sitúase a menos de 2 km doutro parque en funcionamento.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é Parque Eólico O Sobredo, S.L. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Antecedentes, obxecto do proxecto, descrición e localización

O parque eólico O Sobredo foi admitido a trámite na Resolución do 20 de decembro de 2010 da entón Consellería de Economía e Industria pola que se aproba a relación de anteprojectos de parques eólicos seleccionados ao amparo da Orden de 29 de marzo de 2010 para a asignación de 2.325 MW de potencia na modalidade de novos parques eólicos en Galicia.

A entón denominada Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental formulou a declaración de impacto ambiental (DIA) do proxecto parque eólico O Sobredo o 04.12.2012 (publicada no DOG Núm.22 do 31.01.2013) ao abeiro da normativa vixente naquel momento (Real Decreto Lexislativo 1/2008, do 11 de novembro).

Por Resolución do 30 de novembro de 2018 da anterior Dirección Xeral de Enerxía e Minas, outórganse as autorizacións administrativas previa e de construción do parque eólico O Sobredo.

Tendo en conta o tempo transcorrido, o promotor estimou oportuno introducir melloras tecnolóxicas no proxecto, polo que o 08.10.2020, presenta unha nova solicitude de autorización administrativa de instalacións de produción de enerxía eléctrica e as súas infraestruturas de evacuación para a modificación substancial do proxecto parque eólico O Sobredo, xunto coa documentación técnica necesaria para a súa tramitación. Posteriormente, o día 02.03.2021, o promotor presenta nova

documentación para substituír á inicialmente achegada e solicita a declaración de utilidade pública das instalacións do parque eólico e a súa liña de evacuación.

Consecuentemente, a nova tramitación ambiental iníciase segundo a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental (BOE núm. 296, do 11.12.2013), modificada pola Lei 9/2018, do 5 de decembro (BOE núm. 294, do 6 de decembro) e polo Real Decreto-lei 23/2020, do 23 de xuño (BOE núm. 175, do 24 de xuño).

Polo anterior, resultou pertinente a cancelación do expediente ambiental inicial (clave 2011/0081) e a apertura do presente expediente (clave 2022/0108).

De acordo co estudo de impacto ambiental achegado (*Estudio de impacto ambiental Parque eólico O Sobredo. Enero 2021*, asinado o 02.03.2021), o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 19,8 MW de potencia total no concello de Arbo, composto por 5 aerogeradores e a súa infraestrutura asociada (vieiros de acceso e servizo, plataformas de montaxe, gabias do cableado e centro de seccionamento e medida) que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto, segundo a súa configuración inicial, son as seguintes:

- Número de aerogeradores: 5
- Modelo previsto: Vestas V136 ou similar
- Potencia nominal unitaria: 3,8 MW y 4 MW
- Potencia total instalada: 19,8 MW
- Altura de buxa: 105 m
- Diámetro de rotor: 136 m
- Orzamento (execución material): 13.107.179,83 €

O centro de seccionamento e medida consistirá nun edificio prefabricado de paneis de formigón e de planta rectangular e que ocupará unha superficie de 17x6 m² aproximadamente no entorno do aerogerador 5. Para a evacuación da enerxía do parque, o centro de seccionamento interconectarase coa subestación 20/220 kV do parque eólico Montouto 2000, a aproximadamente 500 m, mediante unha liña soterrada en 20 kV.

A obra civil inclúe a apertura de 2.038 m de vieiros de nova construción e o acondicionamento de 1.149 m de vieiros existentes. A sección tipo terá unha anchura mínima de 6 m ancho de calzada útil. Así mesmo, escavarase 2.532 m de gabias para soterrar o cableado de media tensión e a rede de comunicacións.

A rede de drenaxe contará con obras de drenaxe lonxitudinais para recoller a escorrenta das augas de chuvia das calzadas e as marxes que verten cara ela (gabias a pé de desmonte); e con obras de drenaxe transversais para permitir a continuidade da rede de drenaxe natural do terreo (valgadas, regatos, etc.) permitindo o seu paso baixo os viarios.

Para a montaxe dos aerogeradores disporase de plataformas de 30x48 m² ou 25x48 m². Contigua a esta zona, disporase tamén unha zona de ocupación temporal de 15x50 m² para a descarga, amontoamento e preparación das pas.

Durante a fase de obra habilitarase unha zona para o amontoamento de materiais (area, gravas, maquinaria, etc.) e para o almacenamento de residuos cunha superficie de 1.524 m², situada nas inmediacións do vieiro de acceso aos aerogeradores 2 e 3. Durante a explotación do parque, o almacenamento de residuos realizarase no centro de seccionamento.

O prazo estimado de execución do proxecto é de 6 meses.

Debido a certos condicionados xurdidos durante a tramitación de avaliación de impacto ambiental do expediente, derivados principalmente dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e o Instituto de Estudos do Territorio, o promotor propón unha serie de modificacións no parque respecto do reflectido no ESIa de xaneiro de 2021, e que consisten basicamente en :

- Eliminación do aeroxerador 3 e o seu viario de acceso.
- Traslado do aeroxerador 4 50 m cara o sueste.
- Modificación da gabiá dos condutores de media tensión para a conexión do aeroxerador 1 co aeroxerador 4.
- Substitución dos aeroxeradores V136 – 3,8 MW y 4 MW por aeroxeradores V136-4.5 MW, mantendo o diámetro de rotor, os 105 m de altura de buxa e a potencia total proxectada para o parque eólico será de 18,0 MW.

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

O proxecto localízase na Demarcación Hidrográfica Miño-Sil, na divisoria entre as bacías dos ríos Deva e Cea. Ao carón destes cursos fluviais localízanse numerosos núcleos de poboación, os máis próximos son os de A Rocha, Carreira da Lama, O Covelo, A Pereira, Paravedra, Valiño e A Abelenda do Cuarto

No relacionado coas principais vías de comunicación, a 4,5 km ao norte atópase a autoestrada A-52, a 1,7 km ao sur, a estrada autonómica PO-400 e ao leste, a estrada provincial PO-5002 e PO-5003.

De acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación identifícanse os hábitats de interese comunitario 4090 Uceiras oromediterráneas endémicas con toxo, 4030 Uceiras secas europeas, 8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira do *Sedo-Scleranthion* ou do *Sedo-Albi-Veronición dillenii* e 9230 Carballeiras galaico-portuguesas con *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica*.

Tal e como indica a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a cuadrícula UTM onde se enmarca o proxecto (UTM 10X10 29TNG56), correspóndese coa área de distribución da especie de flora *Arabis juressi*, recollida como vulnerable no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA) regulado polo Decreto 88/2007, do 19 de abril. Porén, o promotor, non detectou a presenza da dita especie no seu traballo de campo.

En canto á fauna, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, baseándose nas especies enmarcadas na mesma cuadrícula UTM así como no Atlas de aves reprodutoras publicado polo MITECO en 2003, indica a potencial presenza das seguintes especies recollidas no anterior catálogo, como vulnerables (V) ou como en perigo de extinción (E):

- 2 especies de peces: *Gasterosteus gymnuris* (V) e *Alosa alosa* (V).
- 1 especie de anfibio: *Rana iberica* (V).
- 3 especies de aves: *Milvus milvus* (E) e poboacións nidificantes de *Gallinago gallinago* (E), *Anas creca* e *Scolopax rusticola* (V).
- 4 especies de mamíferos: *Galemys pyrenaicus* (V), *Rhinolophus ferrumequinum* (V), *Rhinolophus hipposideros* (V) e *Miniopterus schreibersii* (V).

Ademais, baseándose en observacións en campo, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural recolle no seu informe a presenza esporádica de bandos de *Gyps fulvus*, *Aegypius monachus*, *Circus pygargus* (V) e *Aquila chrysaetos* (E).

Por outra banda, dentro das aves rapaces, no seu estudo de campo o promotor soamente detecta a presenza de *Buteo buteo* e *Falco tinnunculus*. En relación cos quirópteros, dedúcese a presenza de 7 especies, dous das cales están recollidas como vulnerables no CGEA, *Nyctalus lasiopterus* e *N. Noctula*; documenta a presenza de 7 especies de mamíferos máis, ningunha ameazada, e, tendo en conta a distancia do proxecto sobre as zonas húmidas, non se constata a presenza de ningunha especie de anfibios, réptiles ou peces.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia, o proxecto localízase na grande área paisaxística Costa Sur – Baixo Miño, na comarca paisaxística de O Condado – A Paradanta. Nas proximidades da infraestrutura atópase a AEIP-06-08 Monte San Nomedio a uns 6,5 km ao oeste, algo máis afastadas, a distancias que rondan os 12 km, aparecen outras áreas de especial interese paisaxístico bordeando dende o oeste ata o norte como son a AEIP-06-05 Monte da Picaraña, a AEIP-06-04 Castelo de Vilasobroso, a AEIP-06-03 Castro de Troña, a AEIP-08-15 Serra do Suído e a AEIP-06-02 Río Deva. No relacionado cos miradoiros, ao oeste localízanse o de San Nomedio a 1,8 km, o de San Fins a 1,9 km e o de Monte Nomedio a 6,8 km, ao noroeste aparece o miradoiro Coto da Vella a 3,5 km e o miradoiro da Piedade a 5,6 km. Cabe destacar a presenza do sendeiro PR-G 165 das Fragas e Levadas do Calvo e Deva, a uns 4,3 km ao norte.

Os aeroxeradores sitúanse no sur dos montes da Paradanta, ao carón do pico de San Felipe, de 552 m sobre o nivel do mar. Trátase dun ámbito con cumios suaves e de menor altitude que os situados ao norte e oeste, cubertos principalmente por matogueira e rochedo nas zonas máis altas, aparecendo plantacións forestais nas faldras das montañas, só como mosaico agroforestal e viñedos ao pé das mesmas.

No que respecta ao patrimonio cultural, de acordo coa documentación achegada polo promotor, no ámbito do proxecto localízanse os seguintes elementos:

- Xacemento medieval de San Felipe (GA36001016), que constitúe o elemento máis significativo dentro do ámbito.
- Existen varios puntos de concentración de materiais arqueolóxicos de época prehistórica, denominados O Salgueirón: PA37 Industrias líticas de O Salgueirón e PA38 Material cerámico e Industria lítica de O Salgueirón.
- Documentábase tamén a existencia de restos en forma de rodeiras dun camiño tradicional (EC-5).
- A Zona de Chan do Foxo, que constitúe unha área onde se poden conservar restos de interese arqueolóxico.
- Cruz de San Felipe.
- Chozo de A Carpaceira.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

Tras o transcurso dos acontecementos recollidos no apartado de antecedentes desta declaración, o Consello da Xunta de Galicia na súa reunión do 29.07.2021 acordou declarar iniciativa empresarial prioritaria o proxecto do parque eólico O Sobredo, promovido por Parque Eólico O Sobredo, S.L., ao abeiro do establecido nos artigos 42 e 43 da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento de implantación de iniciativas empresariais en Galicia, modificada pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, e pola Lei 9/2021, do 25 de febreiro, de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia. Mediante Resolución do 17.09.2021 da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, declarouse a tramitación de urxencia dos procedementos administrativos correspondentes ao parque eólico O Sobredo.

Mediante resolución do 03.12.2021 da Xefatura Territorial de Pontevedra da anterior Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación (publicado no DOG Núm. 241 do 17.12.2021), sométense a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico O Sobredo e a súa liña de evacuación. Así mesmo, a dita xefatura territorial efectuou o trámite de consultas sobre o estudo de impacto ambiental.

Porén, mediante resolución do 08.03.2022, da Xefatura Territorial de Pontevedra da anterior Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación (publicado no DOG Núm. 54 do 18.03.2022), someteuse de novo a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico O Sobredo e a súa liña de evacuación.

O 13.07.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia, que, entre outra documentación, contén o *Estudio de impacto ambiental Parque eólico O Sobredo. Enero 2021* e o *Proyecto de ejecución Parque eólico O Sobredo. Noviembre 2021*. O 22.07.2022, recíbese documentación complementaria.

Xa iniciada a revisión e a análise técnica do expediente recibido, considerouse necesario emendalo nunha serie de aspectos e completalo, ente outra documentación, cos informes complementarios formulados pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e a Confederación Hidrográfica do Miño-Sil, xunto coas correspondentes respostas do promotor; a resposta do promotor ao informe do Instituto de Estudos do Territorio, xunto ao informe do dito organismo en relación á resposta efectuada; e unha addenda onde se recolla o resultado da información pública e consultas así como, se é o caso, os cambios efectuados no proxecto e a avaliación ambiental dos mesmos. Consecuentemente, o 29.07.2022, esta dirección xeral remitiu ao órgano substantivo a correspondente solicitude de emenda.

En resposta ao anterior requirimento, o 25.10.2022 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais remite unha serie de documentación. No en tanto, non consta o informe da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil solicitado. Por outra banda, por mor dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e o Instituto de Estudos do Territorio, o promotor propón unha serie de cambios no proxecto.

Finalmente, achégase o último informe do Instituto de Estudos do Territorio de data 04.11.2022, favorable á modificación proposta.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EslA), o documento técnico do proxecto de execución, diversas addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EslA e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

■ En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, tras facer unha análise das principais cuestións en relación co patrimonio cultural recollidas no estudo de impacto ambiental e o seu anexo III, resalta que o estudo de referencia á hora de avaliar o impacto do parque sobre o patrimonio cultural está datado en xaneiro 2012. Indica que o EslA non avalía correctamente as posibles afeccións do actual deseño do parque, mostrando ademais información anticuada. Cómpre resaltar as seguintes consideracións ao respecto:
 - A dirección xeral argumenta que existen diversas zonas con elevado potencial arqueolóxico que non recolle o EslA, e que se verán afectadas pola execución das

infraestruturas do parque, como os viarios de acceso, unha área de amoreamento ou os aeroxeradores 1 e 2.

- A área de cautela do Xacemento medieval de San Felipe GA 36001016 e o seu posible camiño de acceso polo suroeste, veranse afectados pola implantación dos novos aeroxeradores 3 e 4, algúns viarios e parte da gabiá de cableado.
- A prospección na que se basea a actual avaliación de impacto foi realizada hai 11 anos, polo que puideron producirse cambios significativos na topografía e na vexetación da zona. Lembra ademais, que algunhas das zonas, como por exemplo as posicións dos aeroxeradores 4 e 5, non puideron ser axeitadamente avaliadas naqueles momentos pola abundante vexetación.
- Por outra banda, apunta a que coa planimetría achegada, non é posible determinar se existe ou non afección sobre o elemento etnolóxico identificado como rodeiras dun camiño tradicional (EC-5), localizado ao carón do camiño de acceso ao aeroxerador 5.

Informa que, para poder avaliar o impacto sobre o patrimonio cultural, é necesaria a elaboración dun novo estudo de impacto cultural, que se realizará de acordo coas indicacións que recolle no seu informe (terase en conta toda a documentación patrimonial existente na zona e as modificacións na topografía e vexetación dos últimos anos, incorporárase unha planimetría axeitada, etc.).

Na súa resposta, en maio do 2022, o promotor elabora un novo estudo de impacto sobre o patrimonio arqueolóxico no que realiza unha nova caracterización e prospección da zona e inclúe nova e actualizada planimetría.

Nun segundo informe, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural expón os principais impactos que o proxecto terá sobre os bens do patrimonio cultural existentes, informa que dende o punto de vista da protección do patrimonio cultural o deseño do parque eólico non é compatible cos valores de protección e conservación do patrimonio cultural de Galicia, polo que relaciona unha serie de consideracións a ter en conta, das que cómpre destacar al seguintes:

- Deberase modificar a posición dos aeroxeradores 3 e 4 para evitar a afección ao contorno de protección do *Xacemento medieval de San Felipe* GA 36001016.
- Realízase unha intervención arqueolóxica nas zonas indicadas no seu informe, de tal xeito que permita comprobar a existencia do xacemento arqueolóxico. En todo caso, as obras de acondicionamento do viario principal, a execución do viario de acceso ao aeroxerador 2, a implantación da zona de amoreamento anexa, e a implantación do aeroxerador 2, quedarán condicionadas aos resultados da devandita intervención arqueolóxica.
- Terase en conta a posible afección sobre os denominados *recintos* de pedra e terra (construídos coa técnica tradicional de pedra en seco), tratando de minimizar o seu impacto mediante o emprego dos viarios actuais.

Tendo en conta o expresado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, o promotor propón unha serie de modificacións no proxecto, entre as que se atopa a eliminación da posición do aeroxerador 3 e o seu viario de acceso, traslada o aeroxerador 4, e achega o novo documento *Memoria Refundida de Evaluación del Impacto sobre el Patrimonio Cultural del Proyecto del Parque Eólico O Sobredo*, realizada en outubro do 2022.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, emite un primeiro informe no que logo de expoñer uns antecedentes administrativos e un resumo do proxecto, efectúa unha análise da documentación recollendo as principais cuestións en relación coas características do patrimonio natural do ámbito (existencia de hábitats de interese comunitario, posible presenza de especies ameazadas etc.). Ademais, baseándose nas observacións en campo efectuadas polo axente zonal do

Distrito XVII, en determinados períodos temporais é posible observar na zona de estudo bandos de *Gyps fulvus* e *Aegypius monachus*, así como, en itinerarios de caza, *Circus pygargus* (V). Destaca ademais a presenza, non continua pero si habitual nos últimos anos, de *Aquila chrysaetos* (E) nos seus voos de dispersión e procedentes da reserva da biosfera transfronteriza Gerês-Xurês (a menos de 3 km ao sur do aeroxerador 5).

Destaca, entre outras cousas, que o estudo da fauna non se basea nos traballos de campo necesarios que ofrezan datos representativos para poder avaliar os posibles impactos. Ademais, tendo en conta a presenza confirmada das anteriores especies, o efecto que a instalación do parque pode orixinar sobre as mesmas debe ser convenientemente estudado, sobre todo tendo en conta a proximidade do PE Montouto 2000 xa en funcionamento. Considera polo tanto que o ESI non se levou a cabo co rigor necesario para garantir a mínima afección do proxecto sobre o patrimonio natural.

Conclúe o seu informe afirmando que non é posible determinar con total seguridade que no se vaian a producir efectos negativos sobre os valores naturais, xa que os inventarios que serven de base á análise están incompletos ou son claramente insuficientes. Engade posteriormente unha serie de cuestións que debe integrar o estudo de impacto ambiental, concretamente, en relación cos traballos de campo para a realización do inventario de flora, fauna, hábitats, etc. e coas condicións mínimas para o estudo de avifauna e quirópteros. En relación ao lobo, indica que se terá que dar cumprimento ao artigo 18.5 do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia, polo que no primeiro ano de funcionamento do parque, remitirase un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e se realizará unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a súa poboación.

Tendo en conta os requirimentos efectuados, o promotor elabora un estudo de impacto refundido, que é novamente informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

A dirección xeral, nun segundo e último informe, indica que, tendo en conta as características do entorno no que se proxecta o parque eólico, recóllese o solicitado no seu primeiro informe. Conclúe que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, sempre e cando se garanta o cumprimento das medidas contempladas na documentación achegada e outras que recolle no seu informe en relación coa conservación do arborado de ribeira e a alteración da calidade das augas, coa protección das especies protexidas, e, especialmente, resalta a importancia da aplicación de accións para a protección da avifauna e os quirópteros, polo que estima oportuno que o proxecto incorpore medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión. Neste sentido:

- Para os quirópteros, propón restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime e informar no plan de vixilancia ambiental (PVA) sobre os tempos en que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeradores permaneceron parados; e recomenda establecer medidas para a fixación de poboacións de quirópteros.
- Tamén recomenda para a avifauna, implantar tecnoloxías de redución do impacto por colisión, tales como sistemas de detección baseados en vídeo (tipo DTBird), que son sistemas que traballan de forma independente para facer un seguimento das aves e mitigar a mortalidade na localización das turbinas, ademais, recolle as especies rapaces inventariadas na zona do proxecto. Como medida disuasoria pasiva, recolle o pintado dunha das pas do rotor de cada aeroxenerador. Sinalan que o plan de vixilancia ambiental medirá a mortalidade observada neste parque comparándoa coa mortalidade dos parques lindeiros xa existentes con aeroxeneradores sen pintar para informar se a medida resulta eficaz e avaliarán tanto o impacto dos parques eólicos por colisión sobre as aves e os morcegos como a efectividade das medidas.

Ademais, engade un apartado no que se establecen as condicións mínimas para o plan de vixilancia no relativo ao control da mortalidade por colisión durante a fase de explotación. Por último, en relación ao lobo, indican que se terá que dar cumprimento ao punto 18, apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. No primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, deberase remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

- O Instituto de Estudos do Territorio (IET), no seu primeiro informe, resume as principais características do proxecto, describe a paisaxe afectada polo mesmo e analiza o estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) achegado así como os efectos do proxecto sobre a paisaxe e as medidas de integración paisaxística. Neste sentido, indica que, dada a orografía do entorno, a maior visibilidade do parque eólico producirase na ladeira orientada ao oeste do val do río Deva e na do val do río Ribadil, así como ao sur da infraestrutura. Veranse tamén afectados os miradoiros de San Nomedio, San Fins e Coto da Vella, así como numerosos núcleos de poboación da contorna.

Conclúe que os principais impactos sobre a paisaxe produciranse debido á intrusión visual sobre os elementos de valor da paisaxe e os principais puntos de observación, así como a incidencia acumulada pola sinerxía con outros parques en explotación, autorizados, ou que se están a tramitar nas proximidades. Ademais pode supor un deterioro dos elementos naturais nalgúns zonas de implantación da infraestrutura, ao estar o aerogenerador 3 nunha zona con existencia de afloramentos rochosos.

Engade que o proxecto incorpora un EIIP, cuxo contido non se axusta complementemente ao disposto na lexislación de referencia, e recolle unha serie de indicacións coas que o promotor debera completalo. Entre elas, co fin de cumprir coas Directrices de paisaxe, cómpre destacar as seguintes:

- Deberase estudar a localización do aerogenerador 3 e os eu camiño de servizo, a fin de conservar os afloramentos rochosos.
- Para o centro de seccionamento, os materiais empregados deberán presentar acabamentos que transmitan unha imaxe de calidade, evitándose as imitacións da arquitectura tradicional. De ser necesario, dispórase unha pantalla vexetal no perímetro da instalación con especies autóctonas.
- Por outra banda, debido á presenza de núcleos rurais próximos ao proxecto, no caso de que exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aerogeneradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual. Nestes casos, estudarase a posibilidade de realizar plantación arbóreas nas proximidades dos núcleos, consensuadas cos seus habitantes.

O promotor modifica o seu EIIP para dar resposta aos requirimentos efectuados polo IET, xustificando nalgúns casos a configuración do seu proxecto e adoptando, noutros casos, os requirimentos efectuados polo dito organismo.

O IET, tras analizar a resposta e nova redacción achegada polo promotor, indica que non se pode considerar correcta a avaliación presentada sobre os impactos aos afloramentos rochosos presentes na posición do aerogenerador 3, posto que non se inclúe información detallada dos elementos afectados nin se xustifica a inviabilidade técnica do desprazamento deste aerogenerador que evite a afección ás formacións rochosas.

No que atinxe ao EIIP, considera que o seu contido se axusta ao disposto na normativa de referencia, e que as medidas preventivas e correctoras previstas son, en xeral, adecuadas para reducir ou mitigar os

impactos sobre a paisaxe. No entanto, recolle unha serie de indicacións que o promotor deberá adoptar para valorar a incidencia sobre os afloramentos rochosos.

O IET resalta que non se produce ningún cambio no deseño das instalacións, polo que ratifica as valoracións efectuadas no anterior informe sobre a incidencia do proxecto na paisaxe e reitera a necesidade de buscar unha localización alternativa para o aerogenerador 3 a fin de conservar os afloramentos rochosos, e de non ser viable tecnicamente o desprazamento, deberá quedar oportunamente xustificado no EIIP.

En resposta a este segundo informe, o promotor achega un escrito no que argumenta a imposibilidade técnica de relocalizar o aerogenerador 3, baseándose no aproveitamento do recurso eólico, ademais de afectar a unha torre de vixilancia de incendios localizada nas proximidades e producir maior impacto sobre as formacións rochosas.

O IET, tras analizar a nova resposta do promotor, emite un terceiro informe no que indica que este non inclúe un estudo coa identificación dos afloramentos mediante fotografías a pé de campo nin información detallada da afección como se tiña requirido nos anteriores informes, aspecto que debe ser emendado. Afirma que as argumentacións manifestadas pola empresa son admisibles en xeral pero que as explicacións deberanse completar con datos máis concretos e relevantes para motivar que non existe unha alternativa viable de emprazamento para o aerogenerador 3. Tamén se deberá especificar se existe a posibilidade de cambiar as dimensións da máquina e estudar a posibilidade de cambios no deseño das súas plataformas de montaxe e de amoreamento, como medidas para evitar as afeccións sobre os afloramentos.

O promotor, baseándose tamén nas consideracións dos outros organismos, realiza una serie de modificacións no proxecto, entre os que se atopa a eliminación do aerogenerador 3 e o seu viario de acceso. Elabora e achega o documento titulado *Adenda al estudio de impacto e integración paisajística. Respuesta al informe 3º del Instituto de Estudios do Territorio. Octubre 2022*, no que realiza unha descrición e caracterización da nova versión do proxecto, e inclúe nova e actualizada planimetría.

Finalmente, tras estudar os cambios propostos, o IET informa que se recollen de forma axeitada ás observacións que expresaba no seu último informe.

- A Confederación Hidrográfica do Miño-Sil, elabora un informe no que tras describir o proxecto e especificar a localización do mesmo, recolle unha serie de consideracións en relación ás posibles afeccións ao dominio público hidráulico (DPH) e zonas de protección de canles, ás posibles captacións de augas, á calidade das augas superficiais e/ou subterráneas e ás verteduras, ás zonas protexidas e aos valores dos ecosistemas do medio hídrico. Resalta a necesidade de comprobar a existencia de posibles afloramentos naturais de auga e de avaliar e cuantificar os efectos previsibles directos e indirectos, acumulativos e sinérxicos do proxecto; Tamén inclúe unha serie de medidas a aplicar en relación á estabilización dos noiros; condicións a cumprir para as obras de drenaxe e o parque de maquinaria; a necesidade de evitar as fugas ou derrames de aceites, graxas, combustibles; a xestión das augas da fosa séptica, etc. Por outra banda, lembra a necesidade de solicitar autorización para calquera actuación que poida afectar ás canles e ás súas zonas de protección, ou para calquera aproveitamento de augas públicas ou vertedura.

O promotor elabora un escrito onde recolle as respostas ás consideracións do organismo de cunca, indicando, entre outras, que non se prevé que o proxecto produza efectos acumulativos ou sinérxicos.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública, emite un primeiro informe no que avalía o posible impacto do proxecto sobre a saúde humana tendo en conta a caracterización da poboación en situación de risco, os potenciais perigos, as posibles vías de exposición, a avaliación da necesidade de medición da exposición e a avaliación da necesidade do deseño dun estudo de avaliación de risco para a saúde do proxecto. Tras expoñer unha serie de consideracións

referidas ao contido da documentación achegada polo promotor, conclúe que no documento non se recolle información ou esta é insuficiente para algúns aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, polo que considera oportuno que o promotor o complete, entre outras cousas, no que atinxe ao parpadeo de sombras. Neste sentido, indica que naquelas vivendas nas que se supera o limiar de 8 horas/ano de acordo cos estudos achegados para o "caso real", deberanse incorporar medidas protectoras nesta fase do proxecto, independentemente das medidas de mitigación que puideran ser necesarias na fase de funcionamento.

Para dar resposta ao informe da dirección xeral, o promotor completa a documentación nun estudo refundido e incorporando os aspectos requiridos.

A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un segundo informe sobre a resposta do promotor, e no que indica que, sen detrimento das competencias propias doutros organismos oficiais e dentro do ámbito de saúde pública, considéranse satisfeitos os requirimentos feitos no seu anterior informe. No entanto, con respecto ás medidas protectoras, sinala que durante o primeiro ano de explotación deberase realizar un control sobre os receptores máis afectados polo efecto parpadeo de sombra, e no caso necesario planificarase a programación da parada técnica temporal.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior emite un informe no que indica que revisada a documentación se estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo, todo elo sen prexuízo de que, de estar afectado polo Decreto 171/2010, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, o titular deberá elaborar e implantar o plan, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio da actividade por parte da autoridade competente.

Engade que o Decreto 171/2010, do 1 de outubro, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, recolle no seu anexo I aquelas actividades susceptibles de xerar situacións de grave risco colectivo, catástrofe ou calamidade e os centros ou instalacións que poden resultar afectados de maneira especialmente grave por situacións dese carácter, polo tanto, se é o caso, o titular deberá implantar, manter e revisar o seu propio plan de autoprotección, que é o documento que prevé as emerxencias que se poden producir a consecuencia da súa propia actividade e as medidas de resposta ante situacións de risco, de catástrofes e de calamidades públicas que podan afectar ao proxecto.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe sobre o estudo de impacto turístico do proxecto presentado no que sinala que na fase de construción o impacto máis significativo no aspecto turístico viría determinado pola existencia de maquinaria na contorna das obras nun breve período de tempo e que na fase de explotación serían o impacto visual e as emisións sonoras. Conclúe que dado o alcance das actuacións e segundo o estudo de impacto turístico achegado o impacto que terá o parque eólico no turismo rural local así como na súa contorna é reducido.
- O Concello de Arbo non emitiu informe sobre o ESI, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe efectuada pola unidade tramitadora, quen considerou procedente continuar coa tramitación unha vez esgotado o prazo para a súa emisión.
- Así mesmo, consta un informe do Servizo de Enerxía e Minas da Xefatura Territorial da Consellería de Economía e Industria de Pontevedra na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle uns antecedentes, un resumo da tramitación practicada no expediente, tanto no referente á obtención dos condicionados técnicos do proxecto como á

tramitación ambiental, e os resultados das consultas e da información pública, e no cal conclúe que procede continuar coa tramitación administrativa do expediente.

- No tocante ás alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan un total 272 alegacións, as cales poden agruparse en 3 lotes:
 - Lote 1, que inclúe alegacións de 3 asociacións, e, entre outros de carácter non ambiental, presentan argumentos sobre as afeccións arqueolóxicas, hidrolóxicas e de flora e fauna.
 - O lote 2, que inclúe alegacións en relación á metodoloxía empregada no estudio acústico, a propia afección acústica dos aeroxeradores, e novamente ás afeccións ao impacto arqueolóxico, hidrolóxico e ao estudo dos efectos sinérxicos do proxecto coas infraestruturas do entorno, a fauna, a paisaxe e sobre o medio socioeconómico.
 - As alegación do lote 3, que inclúe as alegacións presentadas por unha asociación de ámbito ecoloxista, inciden no estudo dos hábitats naturais existentes no ámbito do proxecto, no impacto paisaxístico e turístico, e as afeccións á saúde pública, á hidroloxía, á fauna e flora da zona e ao impacto arqueolóxico.

Constan no expediente os informes do promotor ao distinto contido das alegacións presentadas e, sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas nas súas respostas, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos competentes nas distintas materias aludidas, á información sobre o proxecto que figura no apartado 1, aos aspectos procedementais que se resumen no punto 2.1, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e, por último, ás consideracións do punto 6 respecto da viabilidade ambiental do proxecto sempre que se cumpran as condicións e medidas que se establecen ao longo desta DIA ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico O Sobredo consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 18,0 MW de potencia total no concello de Arbo (Pontevedra), constituído por 4 aeroxeradores de 4,5 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	554.951,00	4.665.784,79
2	555.374,96	4.665.784,79
3	557.287,15	4.664.584,80
4	556.645,46	4.663.884,79
5	555.674,96	4.664.384,79
6	554.774,96	4.665.184,79

A localización dos aeroxeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico é a que se recolle no plano N°.001 Planta General do documento titulado Adenda al estudio de impacto e integración paisaxística. Respuesta al informe 3º del Instituto de Estudios do Territorio. Octubre 2022.

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EslA e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aeroxeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restringir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime, e a construción ou adaptación dun refuxio de morcegos), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental para verificar a eficacia das ditas medidas.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, o promotor realizará unha intervención arqueolóxica que permita comprobar a existencia dun xacemento arqueolóxico no lugar do Salgueirón, de acordo coas directrices recollidas pola antedita dirección xeral no seu informe.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee.

4. Previo ao inicio das obras, o promotor tamén deberá elaborar e un estudo de efectos sinérxicos en relación cos parques en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental nun contorno mínimo de 5 km, que se ampliará ata os 10-15 km nalgún factor concreto como por exemplo o visual. Teranse en conta así mesmo, na medida en que estean definidos, outros posibles parques eólicos previstos nese contorno (en especial se son do mesmo promotor), así como, de ser o caso, as infraestruturas de evacuación de enerxía. O órgano substantivo, tras aprobar o dito estudo, achegaralo a este órgano ambiental para constancia no expediente.

Asemade, levarase a cabo o seguimento ambiental dos efectos sinérxicos de acordo co recollido no punto 5.2.1.

5. En canto a posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras (shadow flicker)* durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar as 8 horas/ano de exposición no *escenario real*, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeneradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido, e de acordo co proposto polo promotor na documentación avaliada, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

6. O promotor debera depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e debera fixar o órgano substantivo, a cantidade de 229.376 euros, dos cales 98.304 corresponden a fase de obras e 131.072 a de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utilaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituir un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos,

arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberán entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberán dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).
9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.
10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.
11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, amontoamento de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control/centro colector durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirse en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do

patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do

seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aerogeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disasores automáticos, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aerogeradores conflictivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a ~~textación en~~ materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas

correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control/centro colector ou de seccionamento empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes

porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).

- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáselle notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto coa dita comunicación o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural ao que se fai referencia na condición 4.1.2 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir

detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas xurdidas.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánselle incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicáraselle inmediatamente ao órgano substantivo, propondo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. Levarase a cabo un seguimento dos posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e as súas infraestruturas de evacuación, en funcionamento ou en construción, en relación a todos os elementos do medio físico, biótico e perceptual, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos e de acordo co estudo requirido no punto 4.1.4.

2. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de control consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. A este respecto, entre outros que se poidan considerar, medirase tamén nos asentamentos da Rocha, Carreira da Lama, O Covelo, Paravedra, Valiño e A Abelenda do Cuarto. As

medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aerogeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000

- Deberase efectuar unha campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para poder aplicalos aos datos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuaranse medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa. Na fase de funcionamento a frecuencia será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo, e tamén trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

3. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:

Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.

Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.

Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).

Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.

Detección de especies invasoras.

Etcétera.

- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación, ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:

- Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.

- Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluirase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección par corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
- Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
- Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
- Descríbese o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo

persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflita a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se

efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Inclúirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, da subestación e da torre meteorolóxica.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros, subestación e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregáranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.2 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no anexo I do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.3 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflecta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Xefe do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos

Signature of Manuel Díaz Cano and circular stamp of the Xunta de Galicia, Servicio de Evaluación Ambiental de Proxectos, Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

Manuel Díaz Cano

Subdirectora Xeral de Avaliación Ambiental

Signature of Juana María Camiño Soto and circular stamp of the Xunta de Galicia, Subdirectora Xeral de Avaliación Ambiental, Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

Juana María Camiño Soto

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico O Sobredo, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do Diario Oficial de Galicia e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, 11 de novembro de 2022
A directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático

PD: Resolución do 9 de Novembro de 2022, 2550, directora Xeral de Coordinación Ambiental

Signature of María del Mar Ferreiro Broz and circular stamp of the Xunta de Galicia, Xefatura Xeral de Coordinación Ambiental, Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

María del Mar Ferreiro Broz

